

Junijnska opravila na balkonu

Marsikdo sedaj, ko smo tik pred pričetkom poletja, skomigne z rameni in si reče, ah, spet sem prepozen, da bi posadil in posejal nekaj zelenjave in dišavnice v lonce in korita in ozelenil balkon. Na srečo, to ne drži! Junija še vedno lahko posadimo v lonce marsikaj, kar nas bo razveseljevalo vse do jeseni.

Odlične sorte paradižnika za balkone

Paradižnik potrebuje za dobro rast lavec premera vsaj 30 cm in globine 30 cm. Če želimo, da si prostor deli še z **baziliko**, ki mu izboljuje okus, ga posadimo v malo večji lavec. Dodamo še sadiko ali dve **ognjiči**, ki bo barvno popestril zasaditev, hkrati pa odganjal uši.

V loncih se odlično obneseta čokati grmičasti sorte **Kremser perle** in **Alfred**, ki rodita obilno, plodovi so srednje veliki, pravilno okrogli, sočni in sladki ter rastejo v grozdih. Ker je rast grmičasta, opore ne potrebujeta, tudi odstranjevanje zalistnikov ni potrebno.

Da še bolje izkoristimo prostor na balkonu, posadimo paradižnik v korita ali obešenke. Sorte, ki imajo povešavo, čokato rast, ravno primerne za ta namen so denimo češnjevi paradižniki z rdečimi plodovi Tumbling Tom Red ali z rumenimi plodovi Tombling Tom Yellow in Gelbe Johanisbeer.

Sorita paradižnika kreniser pere ima cokato rast,
plodovi pa so sočni in sladki.

Lonce napolnimo najprej s **tankim slojem drenaže**, sledi pa mu **substrat**, ki je bogat s **humusom**. Ob sajenju vmešamo še eno od **organских gnojil**.

Foto: Jerneja Jošar

Paradižnik v loncu.

Dobrodošla je tudi **Epsomska ali grenka sol**, ki poskrbi za magnezij, katerega paradižniki potrebujejo za dobro rast, ter dober nastavek cvetov in lepe plodove. **Lonce postavimo na najbolj sončno lego.**

Še vedno lahko posejemo bučke

Bučke so zelo hvaležna vrtnina in tudi v loncih uspevajo odlično. Če le imate malo večji balkon, na katerem si lahko privoščite lonec premera 40 cm, si omislite tudi bučko.

Vrtnarije imajo zagotovo na zalogi še sadike, če pa jih ne najdete, pa kupite seme in ga posejte. **Če imate prostor samo za en lonec z eno bučko, posejte za vsak slučaj dve semenici in kasneje šibkejšo rastlino odstranite.** Naj vam ne bo žal kupiti vrečice s semenimi, saj bodo preostala semena, ki jih ne boste porabili letos, počakala na naslednje leto.

Foto: Jerneja Jošar

Sorte bučk s kompaktno rastjo odlično uspevajo tudi v loncih.

Celo poletje boste lahko pobirali slastne mlade plodove. **Pazite le, da plod ne zraste do končne velikosti in dozori**, saj tako dobi rastlina znak, da je za njeno potomstvo preskrbljeno in bo prenehala nastavljati cvetove.

Torej na kratko: bolj boste pobirali mlade plodove, bolj bodo bučke cvetele in vas obdarovale z novimi plodovi. Prst naj bo bogata s humusom, pred sajenjem pa ji vmešajte eno od organskih gnojil. Najbolje bo, če bo bučka v loncu rasla sama, saj bi sicer hitro prerasla ostale vrtnine.

S kumarami poskrbimo za senco in izkoristimo vertikalo

Kumare na balkonu? Zakaj pa ne! **Z njimi lahko odlično izkoristimo prostor, saj potrebujejo le korito širine 20 cm.** Torej, kar se tlorisata tiče, ne bodo zavzele veliko prostora.

Foto: Jerneja Jošar

Namesto klasičnih kumar lahko izberemo mehiške kumarice.

Posoda, v katero jih bomo posadili naj bo globoka vsaj 20 cm, da bodo rastline razvile dovolj močan koreninski sistem. Substratu ob sajenju dodamo nekaj organskega gnojila. Med sadikami naj bo 20 cm razmika. Takoj **poskrbimo za močno oporo**.

Pridelek pobiramo sproti. Dognojujemo s tekočimi gnojili. S kumarami bomo na ta način lahko pridobili nekaj sence, ali pa nas bo zastor zakril pred radovednimi pogledi.

Nizek fižol v cvetličnih koritih

Sorte nizkega fižola, pri katerih uživamo stročje, vas nikoli ne bodo razočarale. **Na vrtovih ga sezemo od maja naprej v intervalih vsake tri tedne** in tudi na balkonu lahko na ta način poskrbimo za obilno bero vse do prve slane.

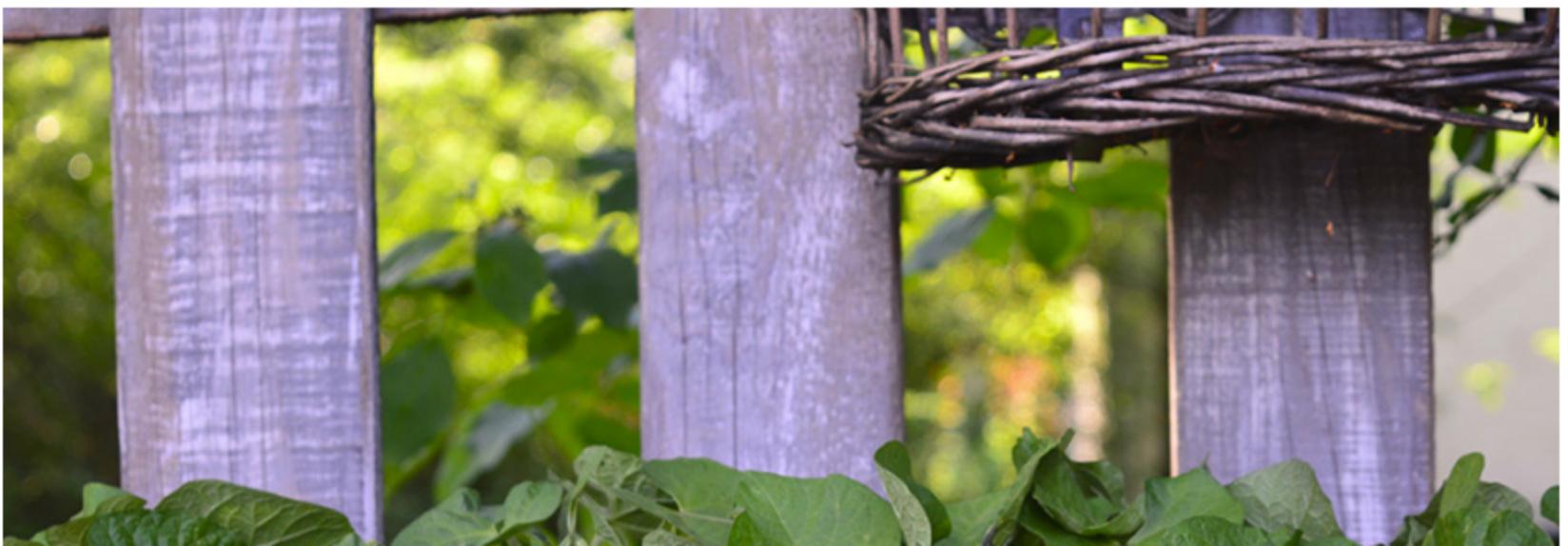

Foto: Jerneja Jošar

Nizek fižol za stroje bo uspeval tudi v delni senci.

Fižolu bo zadostoval s humusom bogat substrat, kateremu ni potrebno dodajati gnojil. Stročnice imajo na koreninah simbiotske bakterije, ki vežejo nase dušik iz zraka in na ta način preskrbijo fižolu za rast in razvoj potreben dušik.

Fižol bo uspešno rasel in rodil tudi na delno senčni legi.

Za gojenje fižola potrebujemo posodo globoko vsaj 15 cm in široko 20 do 30 cm. Še najbolje se bodo obnesla **široka korita**, ki jih lahko obesimo tudi na ograjo in s tem še bolj izkoristimo prostor.

Seme pred setvijo preko noči namočimo v kamilični čaj, da bo hitre vzklilo, rastline pa bodo bolj odporne proti boleznim in škodljivcem. **Seme sezemo 5-10 cm narazen**. Stroke pobiramo redno, da si zagotovimo reden in dober pridelek.

Izbiramo preudarno

Če imamo majhen balkon izbiramo zelenjadnice, ki hitro rastejo in ki jih obrezujemo ali obtrgujemo. Tako denimo namesto špinače, za katero za samo en obrok potrebujemo kar nekaj prostora, raje posadimo dve ali tri **sadike blitve**, pri kateri obtrgujemo zunaje liste. Iz srčka bodo poganjali vedno znova mladi listi, ki jih bomo lahko rezali vse do prve slane.

Foto: Jerneja Jošar

Nekaj sadik blitve bo dalo mnogo večji pridelek kot če bi sejali špinaco.

Tako raste tudi **stebelna zelena**. Zato se dosti bolje obnese kot gomoljna zelena, ki ima zelo dolgo dobo rasti. Odebeljeni listni peclji, so sočni in aromatični in že dva ali trije odtrgani listi so lahko dovolj za poživitev juhe, omake ali enolončnice.

Kaj pa solata?

V zabojčke lahko posejete mešanico različnih sort solate. Ker solata hitro klije in hitro raste, boste lahko prve liste rezali že po štirih tednih. **Režite previdno, tako da ne poškodujete srčkov, saj iz njih izvira nova mlada rast.** Že po treh dneh boste opazili mlade lističe, ki jih boste lahko ponovno porezali čez približno en teden. Rez lahko ponovite petkrat, vsakih osem dni. Potem se rastline izčrpajo.

Foto: Jerneja Jošar

Za rezanje mladih listov solate, posejmo mešanico različnih sort.

Zabojček je lahko poljubno velik, le pazite, da je globok 15 cm. **Da boste imeli na voljo vedno mlade lističe, posejte več zabojčkov solate.** Seveda, če je balkon večji, lahko gojite tudi glavnato solato, saj le ta še vedno spada med hitro rastoče vrtnine.

Kapusnice le za obrezovanje listov

Večina kapusnic ima dolgo dobo rasti in se gojenje le teh na majhnih balkonih ne izplača. Izjema so redkvice in nadzemna kolerabica. Ker pa je ta skupina rastlin neizmerno bogata z minerali, vitaminimi in ostalimi bioaktivnimi snovmi koristnih za zdravje, se jim ni potrebno odreči tudi na balkonu.

Pomešamo seme zelja, ohrovta, brokolija, kitajskega kapusa, kreše, redkvice in jih na gosto posejemo v zabojček globine 15 cm. Po nekaj tednih bomo lahko rezali prve lističe. Rez ponovimo do pet krat. Nato zasejemo nov posevek. Ne samo za zdravje koristne, tudi za oko neizmerno privlačne bodo take mešanice.

Z mislijo na jesen in zimo

Sedaj pa je tudi čas, da posadimo **sadike listnatega ohrovta**. To je pravzaprav edina kapusnica (poleg nadzemne kolerabice), ki se jo izplača gojiti na majhnih balkonih.

Izberemo 30 cm golobok lonec premera 30 cm in substrat bogat s humusom. Od pozne jeseni pa vse do aprila režemo spodnje liste, rastlina pa neumorno raste naprej in na vrhu poganjka oblikuje vedno znova mlade liste.

Listi listnatega ohrovca bodo še okusnejši, ko jih nekajkrat ujame slana. Zaradi elegantne rasti in dekorativnih listov, je lonec z listnatim ohrovtem tudi za oko neizmerno privlačen.

Junija še vedno lahko posadite paradižnik!

Za gojenje v loncih izberite sorti Kremser perle in Alfred. Navdušili vas bosta s svojo čokato rastjo, ki je tudi na videz privlačna in okrasna, za piko na i pa poskrbijo še sladki, sočni, na pokanje odporni, srednje veliki rdeči plodovi v grozdih.

Jerneja Jošar, univ. dipl. ing. agronomije

Jerneja Jošar je svoj hob spremenila v poklic. V svojem podjetju *Cvetlična* pomaga ekološkim vrtičkarjem tako s svojim znanjem, kot z ekološkimi prodajnimi programom.

Je avtorica treh vrtnarskih priročnikov *Ekološko vrtnarjenje za vsakogar*, *Vrtnarimo z Jernejo* in *Moj vrt je lahko balkon*. Piše članke, prireja delavnice in predava.